

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

III. De modo procedendi, tortura, sententia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

CAPVT III.

De modo procedendi, tortura, sententia.

19. **Q**uoniam modo assolent procedere DD. Inquisitores circa delictorum probationem? Reus quidem est in territorio alieno, quid tunc? Possunt non solum verbaliter, sed & realiter citare, & capere reum, & mandare, vt ad se libri, & alia necessaria ad causam sine licentia dominorum loci, etiam Ecclesiasticorum transmittantur.
20. **V**t reus possit capi, qualia debeant indicia precedere? Ea quidem, quæ sint ad torturam sufficientia. Vnde non semper vnum testem etiam idoneum sufficere affirmarim.
21. **P**ossunt ne DD. Inquisitores ex suspitione leui formare Inquisitionem, & reum interrogare, etsi diffamatio non precedat? Possunt, quando est homo vilis, improbus, & abiectus; secus si honestus, nobilis, & Religiosus. De quam leui suspitione fit sermo? Voco leuem suspitionem comparatiuè ad vehementem; scio enim in se debere esse notabilem iudicis arbitrio.
22. **D**enunciatio facta est per chartam sine nomine, in qua etiam testes nominantur: potest ne reus ex vi huius denunciationis examinari? Minimè; quia est suspecta. Sed tamen præcipuam rationem praxim esse existimo.
23. **P**ost sententiam absolutoriam in crimine hæresis noua superueniunt indicia. Coniunguntur cum prioribus, & potest reus de nouo examinari.
24. **I**mposita fuit pœna arbitraria: quidnam faciendam, quando post superuenit plena probatio? Si nondum arbitraria illa pœna impleta est, puniri debet reus pœna ordinaria; si autem est impleta, detrahitur de secunda, nisi hæc esset capitalis, nempe indiuisibilis.
25. **P**ossunt ne in causis fidei de plano sine strepitu, & figura iudicii procedere? Possunt, seruatis tamen iis, quæ per se necessaria sunt ad sententiæ æquitatem.
26. **A**n tenentur, dum reum interrogant, manifestare ei indicia, & semiplenam probationem, ex qua ius habent legitimè interrogandi? Minimè tenentur. Profectò ad id tenentur in aliis, exceptis criminibus, v. gr. læsæ Majestatis, &c.
27. **N**egat reus: possunt ne Inquisitores impunitatem promittere, si verum fateatur? Non possunt; quia implere non semper

§. I.
Modus
precedendi
S. Inquisitionis.

semper valent. Annon hæreticus, præsertim relapsus ad hoc post promissam impunitatem esset necessariò puniendus?

§.2. 39. *Quonammodo se Inquisitores debeant habere circa torturam, exprimez, si quidem prout plerumque ad eum esse tenentur, cum crimen hæresis suapte natura sit difficilis probationis. Possitne reus à sententia torturæ appellari? Potest, & appellatio admitti debet, nisi esset friuola, & calumniosa, v. gr. quando in processu allata sunt legitima ad torturam indicia, nec purgata sunt in termino ad defensionem concessio.*

39. *Debet ne dari torquendo copia indiciorum, & depositorum? Debet planè, sed sine testium nomine, aut circumstantiis, ex quibus possent innotescere.*

40. *Est torquendus minor viginti quinque annis? Debet ei dari curator, sed non ex S. Officij Officialibus. Datus ei curator non est. Confessio rei sine curatore, etiam spontanea, & iurata nullius est momenti. An necesse sit, curatorem intrinsecè torturæ? Minimè.*

41. *Confitetur quis proprium delictum: potest ne pro complicibus torqueri? Minimè, nisi adsit senuiplena probatio, quod socios criminis habuerit.*

42. *Plures sunt complices eiusdem delicti, & necessarium est ad torturam procedere. Prior ille torquendus est, à quo facilius veritas elici poterit, v. gr. qui timidior, debilior, delicatior fuerit.*

43. *Possunt ne torqueri persona privilegiata? Ita quidem exceptis minoribus annis quatuordecim, & prægnantibus usque ad quadragesimum à partu diem. De Clerico speculatio differre. Mitius quidem Clericus torquendus est, quàm laicus. Ex externis qui asserat Clericum non posse torqueri, etiam plurima sint indicia, quandiu non est de crimine diffamatus. Affirmo contrarium, præcipuè quando de hæresis crimine inquiritur.*

44. *Quanta debeant esse indicia ad torturam. Inquisitionum prudentiæ relinquo, id asserens, quod si quis sine sufficientibus indiciis torqueretur, eius confessionem esse nullam, nec posse ex ea condemnari.*

45. *Quot testibus indicia hæc probanda? Probari possunt per unum testem omni exceptione maiorem, qui deponit de ipsomet delicto, *Auctori Petrum blasphemantem*. Quia si tantum deponeret de aliquo actu remoto, vel proximo ipsi figitio, duo testes essent necessarii. Sufficiunt ne ad testimoniam hanc familiares, infames, &c. Sufficiunt, dummodo sint contrites. Sufficit ne aliquando unus testis, qui non sit omnia excepit*

captione maior? Sufficit vnus testis de visu, quando reus est male famæ.

46. Vnicum adest indicium remotum per duos testes probationem: potest ne reus per id torqueri? Minimè, sed debent minimum esse duo, nisi illud vnicum esset proximum, & delictum maximè inferens. Ad sunt plura indicia, testibus tamen singularibus probata. Sufficiunt ad torturam.

47. An sufficiat sola fama, vt quis possit torqueri? Non sufficit, nisi adminiculis hinc iuuetur, quod reus sit vilis, & infamatus: quod fama orta sit non à maleuolis, sed fide dignis: quod ipsa per testes proberetur idoneos.

48. Est ne sufficiens ad torturam, testem, accusatum fugisse? Si ante accusationem post commissum delictum fugeret, præberet sufficiens indicium ad torturam; tanquam semiplenæ probationis. At fugere potuit post accusationem ob effectus calumniæ fugiendos, vnde haud sufficiens indicamentum est.

49. An sufficiens sit confessio rei extraiudicialis? Sufficit si est verosimilis: si facta est seriò & non iocosè ex iracundiæ calore: si est specialis, quo loco, & tempore factum sit: si duobus testibus saltem singularibus, & non contestibus proberetur.

50. An vnus socij criminis confessio faciat semiplenam probationem, sufficientem ad torturam? Minimè, nisi alia concurrant adminicula, v. g. stricta amicitia cum tali sociò: secreta inter ipsos collocutio: fama, fuga accusati: alij testes de auditu.

51. In crimine Magia due sage testantur fœminam quandam suis conuentibus interfuisse: sufficit ne ad torturam? Minimè, si fœmina bonæ famæ sit.

52. Tempore tortura est ne reus de re aliqua particulariter interrogandus? Minimè; quia hoc esset eum ad falsitatem inducere: cum vi tormentorum quilibet sæpè dicere soleant. Profectò generatim monendus est, vt circa obiecta veritatem aperiat.

53. Semel tortus est reus, & non confessus: potest ne iterum torqueri? Non potest, nisi noua superueniant indicia à prioribus distincta, quæ per se ad torturam sufficerent.

54. Reus in tortura crimen confessus est: debet ne eandem confessionem ratificare? Debet quidem extra locum torturæ, & post viginti quatuor horas. Quid si abneget? Secundò torqueatur. Etiam tunc abnegat. Post secundam torturam, non potest ampliùs torqueri; nisi fortè vtraque vice leuissimè
O
fuisse

578 *Moralis Theologia Tract. V. Virtutes,*
fuiſſet tortus, & poſteriori confeſſioni alia noua ſigna prio-
ribus addidiſſet.

§. 3. 55. *Circa ſententiam ferendam rogo, utrum poſſit vnus in-*
quisitor ſine alijs ad cunctas cauſas actiones procedere? Vbi plu-
res ſunt Inquiſitores, non poteſt vnus ſine altero procedere
ad capturam, ad purgationem indicendam, ad publicationem
teſtium, ad copiam actorum reo dandam: ſi equidem alter,
aut alteri præſentes ſint; nam in abſentia omnia illa ſolus
poteſt. Hæc Hiſpaniæ praxiſ. Quid ab Hiſpania praxiſ inde-
pendenter? Quilibet Inquiſitor per ſe poteſt procedere inde-
pendenter ab altero.

56. *An Inquiſitores ſine Epifcopo poſſint aut ſententiam*
torturæ ferre, aut actu reum torquere? Minimè; alijs omnia
erunt inualida. Idem aſſero de Epifcopi Vicario Sede va-
cante.

57. *An poſſint permittere laicis, ut vnus ipſorum aſſiſtatis*
cauſis fidei, ſicut fit Venetijs? Non poſſunt ſine ſpeciali Pape
præiudicio.

58. *Quonammodo ſententia ferenda? De die, & non de no-*
cte debent ferre ſententias, niſi multitudo negotiorum ad
tenebras cogat; & in publico, & in ſcripto; aliter non va-
lent. Non tamen neceſſariò pro tribunali ſedentes.

59. *Quid de actu publico traditionis Curia ſeculari, & ex-*
ecutionis? Hunc actum debent in die feſto exercere, ob maio-
rem populi concurſum.

60. *Quanam probationes ſufficiunt, ut reus condemnari poſſit*
ad pœnam ordinariam? Debent eſſe (ut Doctores affirmant)
luce meridiana clariore. Vnde ex præſumptionibus & indi-
cijs planè probatis, poteſt hæreticus condemnari ad pœnam
extraordinariam treremium, fuſtigationis, exilij, carceris, &c.
Non tamen ad ordinariam pœnam. Scio equidem ex præ-
ſumptionibus & indicijs indubitatis poſſe etiam pœnam or-
dinariam inferri, v. g. ſi quis è genere Iudæorum aliquam
ceremoniam Iudaicam gerat. Sic Menoch. Adiciò ex alijs
ad pœnam ordinariam duas ſemiplenas probationes inter ſe
vniri non poſſe, niſi alia concurrant indicia.

61. *An abiuratio publicè debeat fieri? Aſſolet abiuratio de*
leui priuatim fieri; de vehementi publicè. Porro quando In-
quiſitoribus iuſta ex cauſa viſum fuerit, poteſt etiam de leui
publicè fieri; & de vehementi priuatim.

62. *Quanam ad adiurationem ætas neceſſaria? In masculis*
annus decimusquartus, in fœminis duodecimus.

63. *Exprime abiurantium relapſum. Qui abiurarunt de*
vehementi

vehementi, si in secundo lapsu planè conuincantur hæretici, puniendi sunt tanquam relapsi: non autem si prius tantum de leui abiurarunt; vel si secunda vice non conuincantur hæretici, sed tantum eorum fautores.

64. Qui abiurarunt, possunt ad confessiones admitti? Qui abiurarunt de vehementi, minimè possunt; secus qui tantum de leui abiurarunt: neutros tamen irregulares esse affirmo. Profectò Regulares ex Urbani VIII. decreto ad officia & dignitates inhabiles fiunt.

CAPVT IV.

De bonorum confiscatione, pœnisque delictorum.

65. **Q**uandam confiscati bonorum facienda sit? *Se-* §. I. *Confis-*
questratio, & descriptio bonorum in ordine ad *catio.*
confiscationem, non est facienda nisi in captura pro hæ-
resi formali; non autem pro aliis delictis sapientibus hæ-
resim.

66. Possunt ne Inquisitores bona illa hæreticis pœnitentibus relinquere? Minimè, quia Regio fisco applicanda, aut applicata iam fisco ad ea ius habet.

67. Quid si Inquisitores non damnent reum, quando debent tenentur ne illa confiscanda bona illi restituere fisco? Non tenentur, quia ius fisci ad illa bona tantum est remotum, & iudicis condemnatoria sententia supposita.

68. Debet ne fisco debitis ei satisfacere? Satisfacere quidem debet iis, quæ ante delictum contracta sunt; quia post delictum iam sunt bona illa confiscationi obnoxia. *Dubium est, an contracta debita post delictum.* Incumbit fisco probare fuisse post contracta.

69. Quenam bona non possunt confiscari? Maioratus institutus non solum ex bonis propriis, sed etiam à Rege donatis. Neque bona fideicommissis subiecta, nisi id factum esset in fauorem solum delinquentis. Neque bona castrensia, aut quasi castrensia filijs, sed hæc cedunt patri. Quod à fortiori dicendum de bonis profectitijs.

70. Expende delictorum pœnas Quenam hæretico infliguntur? Hæresarchis, & dogmatizantibus raro reconciliatio conceditur, etsi pœnitentiam ostendat; præsertim si hæretici.

§. 2.
Pœne